

Нова Рамкова програма за интеграция на ромите

Откровение и несвършена работа

Третият от предварително организирани шест форума (Стара Загора, Пловдив, София, Монтана, Велико Търново и Разград) за обсъждане на предложенията за нова Рамкова програма за равнопоставено инте-

риране на ромите в българското общество, се проведе на 8 октомври в хотел "Св.София" в София.

Очевидно Рамковата програма, създадена през 1999 г. (със срок на изпълнение десет годи-

ни) не е проработила ефективно. А не може да се пренебрегне една очевидна реалност – 40% от ромското население е под средната възрастова граница за страната. И пак – един млад етнос с потенциални

възможности, в по-голямата си част е регистриран в списъците за безработни. Не е малочислен и броят на неграмотните, на бездомните.

СЛЕДВА НА СТР.10

130 профилактични прегледа на жените в кв."Изток"

Общо 130 жени от кв."Изток" в Кюстендил преминаха на безплатни специализирани прегледи за профилактика рак на млечната жлеза. Инициативата се осъществява в рамките на проект "Сътрудничество за по-добро здравеопазване на ромската жена", финансиран от Институт "Отворено общество" – Будапеща. До края на месец декември се планира прегледите да обхванат още 200 жени. При необходимост, след прегледа жените се насочват за лечение в специализирани медицински заведения. Графика за провеждането на прегледите се изготвя

десет дни предварително, уведомяват се общопрактикуващите лекари в кв."Изток", съобщава се в църквите и се изготвя предварителен списък и се раздават талони с номера. За първи път от 20 години насам се осъществява профилактика на заболяванията на млечните жлези в нашия квартал. С пакета от здравни мерки, които сме планирали през 2008 и 2009 г., се надяваме да подобрим здравния статут и здравното информиране на ромските жени в квартала, съобщи за "Дром громендар" Сашо Ковачев – председател на сдружение ЛАРГО. РИЦ/РИС

ЕВРОПЕЙСКА РОМСКА КОНФЕРЕНЦИЯ – БРЮКСЕЛ 2008

Форумът е много сериозна крачка напред

ОТ СТР. 1

С какво ви впечатлиха презентациите на участниците в конференцията? А на тези от България?

Председателят Барозу в речта си подчерта, че еврокомисията ще работи усилено за изграждане на Европейска ромска платформа. Той изтъкна желанието на комисията за осъществяване на интеграционни политики за ромите, но заяви също така, че и правителствата на страните членки на евросъюза трябва да поемат своите отговорности. Барозу подчерта, че еврокомисията ще провежда, насърчава и подкрепя политики на интеграция в областта на образованието, заетостта, здравеопазването, а не паралелно (сегрегирано) образование, паралелно здравеопазване и т.н. Георге Сорос, чието изказване бе посрещнато много топло, посочи като едно от важните постижения – решението на Европейския съд по правата на човека в Страсбург, което постанови, че образователната сегрегация на ромските деца е незаконна и трябва да



се прекрати. Господин Сорос отбеляза голямата заслуга на Европейския център за ромски права в Будапеща за постигането на този изключителен успех. Еврокомисарят по образованието Ян Фигел изтъкна водещата роля и ефективната работа на Ромския образователен фонд в Будапеща при провеждането на образователните политики към ромите в страните от региона. Еврокомисарят по социалните въпроси и заетостта Владимир Шпидла повдигна важния въпрос, че в следващите политики към ромите, те не трябва да бъдат третирани като маргинална и изостанала група, а като активни и ефективни граждани. В подобна посока говориха и Николае Георге от Румъния, посочвайки че сред

ромите има и средна класа, както и унгарската евродепутатка от ромски произход Ливия Ярока, припомняйки че ромите в Европа не са новодошли, а живеят вече 8 века тук. И трябва да се мисли не просто за интеграция, а за реинтеграция.

Отново и отново се отчита неефективна политика по ромските проблеми както на държавно, така и на ниво ЕС. Каква е главната причина за това?

Това е истинският въпрос и широкия му отговор би се побрал в двутомно издание. В един по-кратък отговор би трябвало да спомена няколко най-важни причини. Със сигурност голямо значение имаше факта, че ромската тема през годините бе сериозно подценена. Всеки си мислеше, че може да бъде експерт без да е прочел и два реда. Като се тръгне от западните донори, та се стигне до някои наши интелектуалци. Това доведе до голям брой дейности и проекти механично прилагачи практики от групата без да се отчита местната действителност. Аз

лично съм имал много сериозна дискусия с един от крупните западни донори, който "убедително" ми внушаваше, че една програма за интеграция на марокански емигранти в една западна страна непременно ще работи и у нас. Той не искаше да разбере че българските роми не са мароканци, не са емигранти, а граждани на тази страна, живеят тук от векове, да не говорим, че би могъл да допусне че български роми също биха могли да имат мнение за политиките към тях. В тази посока е и другата причина, по която много се изговори, но малко се направи. Става въпрос за необходимостта от ромско участие в дизайна и провеждането на дейностите за ромите. Много от факторите приемаха това изискване формално и в най-добрия случай отбиваха номера. Но поне за мен няма никакво съмнение, че най-важната причина част от досегашните програми да са неуспешни се крие в стереотипния и предразсъдъчен начин, по който се гледаше на ромите. Начината, по който те бяха възпри-

мани като група – изостанала, маргинална, с престъпни наклонности, нежелана и негодна да води цивилизован живот, да спазва обществените правила. Тези схващания в голяма степен предопределяха и посоката на програмите, и политиките към ромите провеждани до скоро. Има още много други причини, но като че ли тези трите са най-важните.

Твърде много представители на НССЕДВ на високите форум? С какво според вас Съвета е заслужил това внимание на организаторите?

Не смея да се бъркам в работата на организаторите от еврокомисията. За мен важно е друго. България според мен пропусна добър случай да калкулира политически ползи на европейската сцена. Ето например Сръбската делегация се водеше от вице-премиера Божидар Джелич и макар да няма позитивни практики в политиката си към ромите, правеше добро впечатление с желанието си да търси решения. А България имаше основания да се

покаже в добра светлина, но го пропусна. България, която първа в Европа тръгна ясно с подхода си към интеграцията на ромите чрез Рамковата програма през 1998, и която първа в Европа през 2000 започна процес на образователна десегрегация, процес пробил със път през годините и в другите страни от региона и станал основа на решения и резолюции на много европейски институции. Струва ми се, че щеше да бъде добре за България, макар и критикувана от Брюксел в едни направления да покаже на такъв висок форум, че в други – успява и е за пример. Въпреки всичко това, след тази историческа за ромското движение конференция, аз оставам оптимист. Стана ясно, че Европейския съюз осъзнава важността на темата и е готов да засили ангажираността си по ромския въпрос, да търси свои пътища, както и да помага на страните членки при осъществяване на интеграционните им политики.

Васил ЧАПРАЗОВ



Ще намерим ли „минимума общ език“

Разговор с Деян Колев, заместник-председател на НССЕДВ

Половин година след избирането ти за заместник-председател на НССЕДВ беше на Европейския ромски форум в Брюксел, а името ти го нямаше между официално командированите от Съвета, по чия покана участва в конферен-

цията?

Европейската комисия ме покани като представител на Център "Амалие".

Командировани от съвета трима, а присъстват двойно повече, какво определя този подход на институцията? Впрочем, сайта на НССЕДВ и дума не обе-

ли за събитието, защо?

Всъщност покана го НССЕДВ от страна на организаторите не е имало. Аз се заинтересовах от това, защото смятах, че ако имаше такава покана, представителите на Съвета трябва да се избират измежду членовете на НПО.

На самата среща в Брюксел видях четирима експерти от Дирекция ЕДВ. Доколкото разбрах те участват за сметка на организаторите, а не на НССЕДВ. За мен е много жалко, че Съветът, а и България като цяло, нямаше своя официална делегация.

И тук извинение от типа на "Нямаше покана да изпратим делегация" не е основателно: други държави участваха с делегации, при това – на високо ниво. Например Македония бе представена от министър и заместник-министър, Румъния също и т.н. Това показва сериозно отношение към форума.

Как би обяснил липсата на общи изисквания, установени от организаторите, за участие в конференцията?

Не мога да коментирам това, понеже не съм сред организаторите. Но това, което казвах е факт: освен ромски лидери, неправителствени ромски НПО и други, чието участие е резонансно, на форума присъстваха и доста случайни лица, докато избявени активисти не бяха поканени.

СЛЕДВА НА СТР. 8